

Πεντηκοστή-Ψυχασάββατο (Θεοδόσιος Μαρτζοῦχος Ἀρχιμανδρίτης Ἰ. Μ. Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ὁ Χριστὸς “ἐπεξηγώντας” στοὺς Σαδδουκαίους τὸ μυστήριον τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν ἔλεγε ὅτι εἶναι Θεὸς τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ καὶ “οὐκ ἔστιν Θεὸς νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων” (Ματθ. 22, 32). Αὐτὴ τὴν διδαχὴν τοῦ Χριστοῦ ἀκολουθώντας ἡ Ἐκκλησία ἔθαπτε τοὺς βιολογικὰ νεκροὺς Χριστιανοὺς ἔξω ἀπὸ τὸν ναό, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου τελοῦσε τὰ μυστήρια καὶ ἰδιαιτέρως τὴν Εὐχαριστία θεωρώντας ὅτι “παρὰ τῷ Θεῷ πάντες ζῶσι”.

Τὰ ψυχασάββατα καὶ τὰ μνημόσυνα τῶν κεκοιμημένων (ὅταν τελοῦνται μὲ τὸν σωστὸ τρόπο) εἶναι ἡ οὐσιαστικότερη φανέρωση τοῦ μυστηρίου τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Μέσα στὴν Ἐκκλησία οἱ ἄνθρωποι ἀγωνίζονται νὰ πάψουν νὰ εἶναι μονάδες, τμήματα, μέλη καὶ προσπαθοῦν νὰ ἐνωποιηθοῦν στὸ ἓνα σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Νὰ γίνουν ἀδέρφια. Νὰ γίνουν ἓνα σῶμα. Νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὸ ἀποσπασματικὸ καὶ νὰ γίνουν ὁλοκληρία. Νὰ βιώσουν τὰ λόγια τῆς προσευχῆς τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Πατέρα ὅταν παρακαλεῖ γιὰ τοὺς μελλοντικοὺς Χριστιανοὺς (ποὺ θὰ ὑπάρξουν ἀπὸ τοὺς λόγους τῶν ἀποστόλων): “νὰ εἶναι ἓνα ὅπως ἐμεῖς (Πατὴρ καὶ Υἱὸς) εἴμαστε ἐνωμένοι καὶ νὰ ἐνωθοῦν μαζί μας γιὰ νὰ πιστεύσει ὁ κόσμος ὅτι Σὺ μὲ ἔστειλες” (Ἰω 17, 21).

Αὐτὸ τὸ ἔργο, τῆς ἐνώσεως μὲ τὸν Χριστὸ καὶ μεταξύ μας, γιορτάζουμε στὴν ἑορτὴ τῆς Πεντηκοστῆς. Τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, τὸ τρίτο πρόσωπο τῆς Ἁγίας Τριάδος, ὁ Ἅγιος Παράκλητος ἔρχεται μὲ τὴν Πεντηκοστὴ στὸν κόσμο καὶ στὴν Ἐκκλησία γιὰ νὰ ὁδηγήσει τοὺς ἀνθρώπους στὴν ἀλήθεια τῆς ἐλευθερίας ἀπὸ τὸν ἐγωισμό ὁ ὁποῖος κάνει δύσκολη τὴν ἐνότητα.

Τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο φωτίζει καὶ ἀγιάζει τὶς καρδιές ὥστε νὰ μάθουν νὰ ἀγαποῦν καὶ ἔτσι νὰ μοιάσουν τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ κέντρο τοῦ κύκλου. Ἐμεῖς εἴμαστε οἱ ἀκτίνες τοῦ κύκλου. Ὅσο πορευόμαστε πρὸς τὸ κέντρο τοῦ κύκλου τόσο

πλησιάζουμε καὶ μεταξύ μας. Ἐγγίζοντας πρὸς τὸν Χριστὸ “ἐν ταυτῶ” ἐγγίζουμε καὶ πρὸς ἀλλήλους. Τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ φωτίζει σ’ αὐτὴν τὴν διπλὴ πορεία ἐνδυναμώνοντάς μας στὸν κόπο τῆς ἐξόδου ἀπὸ τὴν ἐγωιστικὴ μας αὐταπάτη. Μένοντας στὸν ἐγωισμό, μένουμε μόνοι. Ἀκίνητοι σὲ αὐταπάτη ἀεικνησίας. Ἀπλησίαστοι καὶ ἀδιάφοροι. Ξένοι. Μὲ μία καρδιά πὺ γίνεται σιγὰ-σιγὰ “λίθινη”. Ὁ Θεὸς μὲ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο, διὰ τοῦ προφήτη Ἰεζεκιήλ, κραυγάζει: “Δώστε μου τὴν πέτρινη καρδιά σας καὶ θὰ τὴν κάνω σάρκινη” (Ἰεζ. 36, 26). Σὲ μᾶς μένει νὰ ἀνταποκριθοῦμε. Ἄν ναί, τότε θὰ ἴρθεῖ καὶ θὰ κατοικήσει μέσα μας καὶ θὰ γεμίσει ἡ καρδιά μας ἀπὸ τὰ δῶρα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: “ἀγάπη, χαρά, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια” (Γαλ. 5, 22).

Ὅταν, λοιπὸν, αὐτά, ἔστω καὶ κατ’ ἀρχὰς καὶ ἐν μέρει, ἀρχίσουν νὰ ὑπάρχουν στὰ μέλη-χριστιανοὺς τῆς Ἐκκλησίας, τότε ἀρχίζει νὰ σαρκώνεται τὸ μέγα μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας. Τότε οἱ Χριστιανοί, μέσα στὴν ἐλευθερία τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ τὴν ὁποία Ἐκεῖνος τοὺς ἔδωσε καὶ γιὰ τὴν ὁποία χαίρουν• ἀγαποῦν καὶ νοιάζονται ὁ ἓνας τὸν ἄλλο. Γίνονται ἀδέρφια. Ἀποχτοῦν κοινότητα σκέψης καὶ τρόπου. Γίνονται κοινότητα σὲ ὅλα, στὴν χαρά, στὴν θλίψη, στὶς ἀνάγκες, στὴν ἄνεση. Τότε οἱ ἀρετὲς πὺ φυτρώνουν σιγὰ-σιγὰ στὴν καρδιά ἀρχίζουν νὰ καρποφοροῦν καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι (δικοί μας καὶ ξένοι) γίνονται ἀδέρφια μας.

Γνωρίζοντας τὴν ἀδυναμία καὶ τὸ τρεπτὸ τῆς φύσεως οἱ χριστιανοὶ ἀγωνίζονται γιὰ ὅσο γίνεται μεγαλύτερη μετοχὴ στὴν χάρι τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Ὅχι μηχανικά, μὲ μόνη τὴν μετοχὴ στὰ μυστήρια, ἀλλὰ οὐσιαστικά. Μὲ τὴν βοήθεια τῶν μυστηρίων, στὴν ἐλευθερία ἀπὸ τὸν ψυχοσωματικὸ ἐγωισμό πὺ ἐμποδίζει τὴν ἀγάπη καὶ ἀνακόπτει τὴν πορεία πρὸς τὴν ἀδερφία.

Στὴν γιορτὴ λοιπὸν τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς πὺ εἶναι φανέρωση τοῦ τρόπου τῆς Ἐκκλησίας, οἱ χριστιανοὶ (τὴν παραμονὴ) προσεύχονται γιὰ τοὺς ἀδερφούς τους πὺ ἔχουν φύγει ἀπὸ αὐτὸν τὸν κόσμον καὶ ἔχουν περάσει στὴν κατάσταση πὺ προσδιορίζεται μόνον ἀπὸ τὴν παρουσία τοῦ Χριστοῦ.

Στὸ μέτρο πὺ κάποιος ἔγινε μέτοχος τῶν ἀρετῶν τοῦ Χριστοῦ, τόσο Τοῦ μοιάζει, τόσο ἄνεση ἔχει στὴν σχέση μαζί Του. Οἱ μάρτυρες καὶ οἱ Ἅγιοι, μεγάλη· οἱ ὑπόλοιποι χριστιανοί, ἀνάλογα. “Ἄστηρ ἀστέρος, διαφέρει ἐν δόξῃ”. Ἀτυχῶς κάποιος, πολὺ λίγο ἢ καὶ ἐπικίνδυνα λίγο, ὥστε τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ νὰ εἶναι γι’ αὐτοὺς ξένο ἢ καὶ ἐνοχλητικό!

Ἔρχεται λοιπὸν τώρα ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ καὶ προσεύχεται μὲ τὴν Εὐχαριστία τὴν παραμονὴ τῆς ἁγίας Πεντηκοστῆς, (πὺ εἶναι ἡ γιορτὴ τῆς δυνατότητος τῆς ἀνθρώπινης ἀλλαγῆς), καὶ παρακαλεῖ τὸν Κύριον τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου, τὸν Δεσπότη Χριστό, γιὰ ὅλους ὅσοι βρίσκονται ἐνώπιόν Του: Νὰ παραβλέψει

ἀδυναμίες. Νὰ συγχωρήσει λάθη. Νὰ παραγράψει ἀγνοήματα. Νὰ δώσει ζωή. Νὰ φέρει ἐλπίδα ἀναπαύσεως.

Ἡ Ἐκκλησία παρακαλεῖ καὶ ἱκετεύει. Ὁ Χριστὸς θέλει. Ἡ τραγωδία εἶναι ὅτι ἴσως κάποιος δὲν ἐπιθυμεῖ καμμιά ἀλλαγὴ... Ἀκόμα καὶ τὴν ἐπομένη μετὰ τὸ ψυχασάββατο ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, ὅλη ἡ Ἐκκλησία γονατιστὴ παρακαλεῖ γιὰ ὅσους ἔχουν φύγει “Δέξου Κύριε δεήσεις καὶ ἱκεσίες καὶ ἀνάπαυσε ὅλους τοὺς γονεῖς, τοὺς ἀδερφούς, τὰ τέκνα ὅλων καὶ κάθε ἄνθρωπο, ὅλους ὅσους ἔχουν πεθάνει, στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαὰκ καὶ τοῦ Ἰακώβ...”.

Ἡ συμμετοχὴ μας λοιπὸν στὴν γιορτὴ ἄς γίνῃ μία προσπάθεια κατανόησης τῆς σχέσης μας μὲ τὸ Ἅγιο Πνεῦμα (κάθαρση-φωτισμό). Μετοχὴ στὰ χαρίσματά του ποὺ μόνον στὴν Ἐκκλησία ὑπάρχουν καὶ δίνονται. Ἀγάπη γιὰ τὴν Ἐκκλησία, τοὺς ἀδερφούς μας δηλαδή, ζωντανούς καὶ κεκοιμημένους.

Κάποια στιγμή καὶ μεῖς θὰ χρειαστοῦμε αὐτὴ τὴν ἀγάπη.

Μὲ ἀγάπη καὶ εὐχὲς

ὁ ἐφημέριος

π. Θεοδόσιος

Πηγή: agiazoni.gr